

Svinefabrikkerne forpester livet på landet

Det har store konsekvenser at være nabo til en svinefabrik. Både fysisk, psykisk og økonomisk. Kommunerne siger, at de intet kan stille op, fordi de er underlagt generelle statslige regler på området. Derfor gives tilladelserne uanset konsekvenserne for lokalområdet

”Vi kan klage alt det, vi vil. Vi kan dokumentere og finde huller i ansøgningen, men det hjælper os ikke i sidste ende. De bygger alligevel. Vi ved jo godt, at de får den godkendelse, det er set før. Vi kæmper en kamp, som vi ikke kan vinde, og vi føler os til grin. Det gør særligt ondt, når min far, der selv er gammel landmand og stadig dyrker jorden på fritidsbasis, altid har opdraget min bror og jeg til, at landbruget har en særlig forpligtelse til at vise samfundssind.”

Sådan lyder en henvendelse fra en nabo til en svinefabrik som Landsforeningen mod Svinefabrikker har fået. Og det er blot én ud af mange. Overalt i landet sidder helt almindelige borgere, lønmodtagere, pensionister og sågar landmænd i samme saks. Deres nabo, som før var en gård eller en mindre svineproduktion, er blevet til en industriel svinefabrik, med alt hvad der følger af gener: Støj, lugt, skadedyr, tung trafik i døgndrift, farlige skoleveje samt sundhedsmæssige risici som følge af luftbåren ammoniak og MRSA (multiresistente bakterier), herunder vejrtrækningsbesvær, løbende øjne, astma og infektioner. De mere skjulte gener er den økonomiske og psykiske påvirkning, når man må se sin ejendomsværdi falde med 30 %, fordi naboen skal producere 40.000 flere svin, eller når man oplever repressalier fra producenten og hans støtter i lokalområdet, fordi man har indsendt et kritisk hørings svar.

Påvirkningen på den omgivende natur er ligeså katastrofal som de menneskelige omkostninger: Sårbar natur forsvinder grundet de høje mængder ammoniak i luften, vandmiljøet forurenes med kvælstof, og biodiversiteten er i hastig tilbagegang.

Lokal organisering og tungt bureaukrati

Ude i kommunerne samler befolkningen sig i lokale miljøforeninger, som kæmper mod etableringen af store svinefabrikker i det åbne land og i landsbymiljøer. Landsforeningen har ydet starthjælp til flere af disse foreninger, og håbet er at få fabrikkerne sidestillet med den industri, de i virkeligheden er, og lovmæssigt reguleret som sådan.

Som det er nu mener kommunerne, at de ikke kan gøre andet end at tillade disse store svineproduktioner. Borgerne får fornemmelsen af, at sagsbehandlerne er på svineproducentens side, og de folkevalgte lokalpolitikere siger blot, at ”Der er intet vi kan gøre”. Høringsprocessen virker yderst udemokratisk, i og med at beslutningen reelt er truffet på forhånd grundet de generelle statslige regler. Statistikken siger, at der er ca. 900 sager om husdyrbrug om året, og 98% opnår godkendelse. Giver det så mening at bruge både borgernes og sagsbehandlerens tid på høringer og klager?

Brug for modige og visionære kommuner

De Radikale's Zenia Stampe har for Landsforeningen mod Svinefabrikker stillet gode spørgsmål til ministeren angående husdyrbrugloven. Og det viser sig faktisk, at der hele tiden har været et kommunalt råderum til at sige nej til en svinefabrik, såfremt det vurderes (af kommunen) at have

en væsentlig påvirkning på miljøet (forstået i bred forstand). Men sagsbehandlere har ikke turdet bruge dette handlerum, idet bekendtgørelser og vejledninger lægger op til det sikre valg, at godkende ansøgninger, der lever op til de formelle kriterier. Der er altså brug for modige kommuner, der tør gå foran og tage et ansvar.

Forslag til punkter til lokal valgkamp:

- Kommuner skal have et større lokalpolitisk råderum i sager om husdyrbrug.
- Svinefabrikker skal reguleres som industri og placeres i industriområder.
- Naturen skal have mere plads og bedre beskyttelse. Vi skal dyrke mad til mennesker, og ikke bruge over halvdelen af det danske areal til dyrefoder. En kraftig reduktion af kødproduktionen vil gavne alle inkl. klimaet.
- Eksportindtægterne fra kødindustrien modsvarer ikke regningen for forurening af land, grundvand, havmiljø, sundhedsrisici hos mennesker og en natur i dyb krise.

Forfatter:

Helene Meden Hansen

Tidligere formand for Landsforeningen mod Svinefabrikker